

[Jørgen Gram.]

de Kommuner, hvor der blot er een tysk Skole, og saa i de rent danske Kommuner, er unaturlig, og den maa vi kræve ændret. Lad os ikke faa en saadan mærkelig Grænse med Enklaver rundt omkring; der er jo dukket tyske Skoleafdelinger op rundt omkring helt op mod Kongeaaen, og det vil blive nødvendigt fra Tid til anden at lave om paa hele Tilsynsordningen i Kommunen, blot der gennem et Par børnerige Familier oprettes en tysksproget Skole — naturligvis skal Lovens Bestemmelser for Oprettelsen af tysksprogede Skoler opfyldes. Hvorfor skulde f. Eks. saa Forældrene i hele Kommunen have større Ret end i Nabokommunen? Her maa Lovforslaget i det kommende Udvalg, i hvert Fald efter vor Opfattelse, ændres, saaledes at Skolenævnene faar Hjemmel i hele Landsdelen paa Forældrerådenes Bekostning. Om det muligvis kunde laves saaledes, at det vilde være attraaaværdigt for hele Landet, skal jeg blot henstille.

Men der kan jo ogsaa være Anledning til at spørge: Skal Forældrene have Valgret til Skolenævn til Steder, hvis deres Børn gaar i to forskellige Skoler i Kommunen, plus Valgret til den store Skolekommission?

Det foreslaas, at Skolenævnets tre Medlemmer skal vælges af Forældrene; disse tre Medlemmer skal vælge et fjerde Medlem ud af den store Skolekommission, for at der kan være Bindeled. Der gaas ud fra som givet, at dette fjerde Medlem altid vil kunne findes med samme nationale Indstilling som de tre Medlemmer i Skolenævnet. Jeg tror ikke, at dette holder Stik. Det er slet ikke sagt, at der, fordi nogle Familier en Tid kan skaffe Basis for en tysksproget Skole, til enhver Tid vil findes en Repræsentant for Tyskerne i den store Skolekommission. Jeg ved, at dette kan paavises. Desuden synes jeg, at fire Medlemmer er et lidet heldigt Tal i et Udvalg.

Til Medlemmer af Skolenævnene maa Forældrene vælge frit blandt de i Kommunen bosiddende Personer. Medens Forældrerådene skal vælges af og blandt Forældre og Værger, vælges Medlemmer af Skolenævnene blandt alle bosiddende, hvad enten de er danske, tyske eller polske Undersaatter, og Læreren kan ogsaa indvælges.

Det forekommer mig, at ogsaa disse Bestemmelser bør tages op til nærmere Drøftelse i Udvalget. Naar et Skolenævn fører Tilsyn med en Skole, hvor meget skal den store Skolekommission have med dette Arbejde at gøre?

Med Hensyn til den kommende tyske

Skolekonsulent skal jeg ikke fremføre videre Indvending. Formuleringen synes mig knap saa heldig. Der staar f. Eks.:

„Som Hjælp for Skolenævnene“

o. s. v.

„og for Amtsskolekonsulenterne“

o. s. v.

„bemyndiges Undervisningsministeren til at beskikke“

o. s. v. Denne Formulering fastslaar i højere Grad end nødvendigt, at den tyske Skolekonsulent er en Hjælper for Amtsskolekonsulenterne, og den antyder samtidig, at de danske Amtsskolekonsulenter har haft denne Hjælp behov, det vil sige ikke været deres Opgave voksen. Dette er jo ikke rigtigt. Efter min Mening har Amtsskolekonsulenterne fuldt ud evnet at røgte deres Opgave. Amtsskolekonsulenterne maa naturligvis som den danske Stats tilsynsførende have Adgang til sammen med den tyske Skolekonsulent at tilse og vaage over Arbejdet i Skolen o. s. v.

Naar det i selve Lovforslaget er slaaet fast, at der skal ydes et Honorar paa 2000 Kr., har mit Parti intet at indvende mod dette paa nærværende Tidspunkt, men det kan jo blive baade for meget og for lidt, efter som der bliver færre eller flere tysksprogede Skoler. Saa skal der en ekstra Lovændring til.

Kunde man ikke unklade i Lovforslaget at nævne hele Honorarspørgsmaalet og de andre Udgifters Størrelse og lade dem fastsætte af Finansudvalget?

Tilsynet med de private Skoler og de privat underviste Børn vil der efter vort Skøn ogsaa være Grund til at drøfte i Forholdet til den tyske Skolekonsulent og Amtsskolekonsulenten, men det sker vel bedst i Udvalget.

Jeg skal saa i øvrigt, som nævnt, tilsige mit Partis Vilje til Forhandling om hele Lovforslaget.

A. Svensson: Den vigtigste Foranstaltning, der søges gennemført med det foreliggende Lovforslag, er Oprettelsen af særlige tyske Skolekommissioner i de sønderjyske Landsdele. Det er et gammelt Krav fra det tyske Mindretal, og det er et Krav, som jeg paa et meget tidligt Tidspunkt har ønsket imødekommet. Allerede for 10 Aar siden, i Februar 1929, skrev jeg nogle Kronikker i „Berlingske Tidende“ om den sønderjyske Skolelovgivning, som ogsaa blev kommenteret her i Salen, og hvor jeg tog til Orde for Gennemførelsen af nationalt adskilte Skolekommissioner. Mit Partis Ordfører, daværende Medlem af dette høje